

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

1. Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

2. Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 58 Tuesday, March 24, 1970

Novi tokovi v turški politiki

Turčija spada sicer med najmlajše svobodne demokracije na svetu, pa je pri tem pokazala izredno žilavost. Poteklo je že več kot 50 let, odkar je oče turške republike Ata-Turk Kemal polagal temelje novi državni stavbi, pa ti temelji še zmeraj držijo. Tekom pol stoletja so se resno potresli le enkrat, ko so namreč generali za kratek čas vpleljali v vojaško diktaturo, ker je takratna civilna vlada le preveč grobo kršila vsa načela svobodne demokracije. Ko je diktatura izročila svoje posle svobodno izvoljenemu parlamentu, je v deželi zavladal red in mir. Je bil sicer tu pa tam v nevarnosti, toda vsaka politična kriza je bila srečno premagana. Zasluge za to nimajo le politične stranke, morada si lahko še več zsalug pripisujejo vojaški krogi, ki jih je že pokojni Kemal Ata-Turk popojil z idejo svobodne demokracije, da se ji niso nikoli popolnoma odpovedali.

Steber politične svobode je republikanska stranka, ki jo je ustanovil Ata-Turk. Je stalno prepojena z naprednimi idejami, v njenih vrstah se nahajajo tudi vodilni vojaški krogi. Miselnost stranke je že ob rojstvu republike prehitela precej starokopitne nazore prebivalstva, ki še danes obstoja v glavnem iz kmetijskega stanu in ki je še danes organizirano v demokratski stranki, oziroma v njeni sedanji naslednici stranki pravice. Je to stranka, ki ima v svojih vrstah največ konservativnih volivcev na deželi: kmete, obrtnike, male podjetnike, male obrtnike, recimo hrbenično delovnega ljudstva. Delavci v njej še ne igrajo velike vloge, ker turška industrija še ni zadosti razvita. Z ozirom na konservativni značaj turškega naroda je stranka pravice zmogala tudi pri zadnjih volitvah. Njeno vodstvo ni tako konservativno kot njeno članstvo, v tem pa ravno tiči nevarnost za bodočnost turškega političnega razvoja.

Stranko vodi predsednik Demirel, razgledan politik, ki je živel tudi v naši deželi in pozna svobodno demokracijo tudi od ameriške strani. Konservativni značaj njegovih volivcev mu ni po godu, rad bi ga usmeril v napredne politične tokove, pa nima težav in na deželi, celo v vodstvu stranke prevladujejo konservativne misli, ki so postale tako močne, da so mu začele odkrito nasprotovati.

Spori med Demirelovo napredno strujo in konservativno opozicijo v vodstvu stranke so sprožili ne samo krizo v stranki, ampak v vsem političnem sistemu. Demirel je skušal iztisniti konservativne pristaše z vodilnih mest, ti so pa odšli v parlamentarno opozicijo. Posledica je bila vladna kriza. Demirel si mora sedaj pomagati s slučajnimi koalicijami, da se more obdržati na vladi proti republikancem in nezadovoljnim pristašem lastne stranke. Tako stanje seveda ne more dolgo trajati.

Ali se mu bo posrečilo ustvariti trdno vladno večino ali pa bo moral razpisati nove volitve. Mogoče je seveda tudi, da prevzame vlado republikanska opozicija, toda ta možnostjo še niso začeli računati. Kakšen bi bil izid novih volitev, si ne more nihče predstavljati. Republikanci imajo sicer zdrave ideje, toda pri konservativni javnosti so še zmeraj slabo zapisani. Na zunaj veljajo vse preveč kot zastopniki bogatih slojev, ki nimajo dosti smisla za socialno politiko, ki se pa zato radi vdajajo raznim nacionalističnim prividom. Stranka bi rabila mlajše vodstvo z novimi idejami, teh pa sedanji merodajni republikanski krogi nečejo pustiti na vrh. Tako je tudi republikanska stranka po svoje v zakulisni krizi. To seveda ne more pomeniti nič dobrega za turško politiko.

Zunaj obeh strank raste namreč nov turški rod, ki se bistveno razlikuje od svojih starejših rojakov. Starejši Turki so po svoji narodi konservativni, previdni, počasni pri odločanju, sovražniki vsake domišljije, pri tem pa ne ravno preveč izobraženi.

Mlajši rod je pod vplivom novih idej. Širijo jih mladi razumniki in študentje, ki obiskujejo srednje in visoke šole. Teh je razmeroma veliko, imajo pa pred seboj ne ravno blestečo bodočnost. V javni upravi ni dovolj mest zanje gospodarstvo pa še ni dosti razvito, da bi jih moglo zaposliti. Radi tega je prav med njimi največ brezposelnosti, ki jih goni z velikim pritiskom v leve smeri. Turška šolana mladina živi namreč od istih idej kot na primer ameriška. Vse, kar pri nas oznanja nova levica, je znano tudi turški mladini. Kot se naš mladi rod vnema za nove ideje in se ne sprašuje, ali so izvedljive ali ne, tako je tudi turška mladina zavarovana vanje in jih obožuje.

Kar je za turške razmere posebno nevarno, je hiter prehod mladine iz desničarske zasanosti v levičarsko viharo. Ne smemo namreč pozabiti, da je minulo komaj 10 let, odkar turški mladi rod ve, kaj je Marks, kaj je Lenin, in da šele par let pozna voditelje nove levice, kar jih je v posameznih deželah.

Kako globoko tiči turška mladina v novih idejah, priča na primer njeno zanimanje za praktične sodobne probleme. Se jih najraje dosledno izogiba, se ne briga ne za politiko ne za socialno in kulturno stanje dežele, kolikor se take misli ne dajo vključiti v osnovna gesla nove levice. Pri zadnjih volitvah je na primer ravno šolana mladina naravnost bojkotirala volišča.

To ni zdravo stanje v turški družbi. Dobro le je to, da med oficirji nova levica še ni razširjena, pravijo pa, da se je začela širiti tudi tam. Tako postaja mladi turški rod kot nalašč gradivo za demagoge vseh vrst. Kdor bo to mladino dobil v roke, bo lahko delal tudi revolucije. Optimisti seveda mislijo, da to ne bo držalo, da se bo mladina brž prelevila, kakor hitro bo prišla v stik s pravim življenjem. Pač ne vedo, da so tudi naši ameriški optimisti tako mislili še pred 8-10 leti danes jih je pa stvarnost prisilila, da mislijo že drugače: Verjetno čaka tak razvoj tudi Turčijo.

I. A.

BESEDA IZ NARODA

Slovenski narodni dom v Newburgu obhaja zlati jubilej

Piše Agnes Zagar

(nadaljevanje)

Leta 1949 se je podvzela in izvršila velika prenovitev našega Doma. Dozidan je bil obširen prizidek. Tam je velika banketna dvorana, kjer se lahko servira hkrati 700 ljudem, kuhinja, točilnica, dve zborovalni dvorani i. dr. Zgradili smo tudi 12-stezno kegljišče z ustreznim barom in družabnim prostorom, priročnim za sestanke in manjše zabave. To renoviranje je stalo približno \$250.000 in lahko rečemo, da je newburški Narodni dom v vseh ozirih najbolj pripraven.

Otvoritev kegljišča je bila 15. januarja 1949; novega prizidka pa 22. maja 1949. Obenem smo tudi obhajali 30-letnico Domovega obstoja. Oba pomembna dogodka pa smo svečano proslavili v velikim banketom.

V letu 1951 so bila izdana nova pravila S.N.D. Tekst je v slovenskem in angleškem jeziku pripravila in uredila Victoria Hocevar, ter vse delo odločno završila.

Isto leto, na dan 14. julija, smo izgubili predsednika Josepha Lekana. Njegova smrt je užalostila vso naselbino. Domov voditelj je bil nad 25 let.

Naš Dom je dobil novega predsednika v osebi Freda Krečiča, ki je ostal v tej poziciji 5 let in se izkazal kot zmožen odbornik.

V oktobru 1952 so bile postavljene nove kuhinjske omarne. Na "Spominski dan" pa pok. predsedniku Josephu Lekanu odkrita spominska plaketa, ki visi v Domovem glavnem vhodišču.

Na dan 10. oktobra 1954 smo proslavili 35-letnico Domovega obstoja s kulturnim programom, ob sodelovanju pevskih zborov "Slovenija", "Planina" in "Triglav."

V januarju 1955 smo lastnikom Domovih certifikatov izplačali nadaljne 3% deleže.

Leta 1956 je bil izvoljen predsednikom Doma, William Zagar. Bil je prvi, v Ameriki rojen Slovenec, ki je zavel to pozicijo in jo obdržal 8 let. Tudi v tem obdobju je Dom dobro uspeval. Kegljšče se je moderniziralo z delno-avtomatsko poslužno; v banketno dvorano instaliralo izpušne pihalnike; zborovalne dvorane prepleškane, parkirni prostori na novo asfaltirani i. td. Tedaj se je lastnikom certifikatov izplačal poslednji 4% obrok.

V letih 1964 - 1965 je bil Domov predsednik Sylvester Pavlin. Tedaj se je redefiniralo banketno dvorano. Kegljšče pa opremilo z Bowl-Mar poslužno.

V letih 1966 in 1967 je bil predsednik SND Frank Krall. Tedaj je direktorij uvidel potrebo uposliti poslovodjo (General Manager.) Na to mesto je bil imenovan direktor Jim Skufca, ki je bil obenem tudi upravitelj kegljišča. V obeh pozicijah se

je vrlo dobro izkazal. Točasno ima v oskrbi le kegljišče, čigar obrat je na vrhuncu.

V dotičnem obdobju so nastale na kegljišču nepremagljive težave z Bowl-Mar sistemom. Da se stvari odpomore, je bil sklican izreden sestanek vseh lastnikov Domovih certifikatov, čigar posledica je bil odlok, da se Bowl-Mar sistem odstrani iz kegljišče opreme z novimi "Brunswick Automatic Pin Setters." Stvar se je udejavila in s tem so bile odstranjene vse zapreke, kegljišče deluje sedaj brezhibno, kegljači so zadovoljni, enako tudi upravnik kegljišča, naš poplarni—Jim Skufca.

V letu 1968 je bil Domov predsednik Josefa Fortuna in poslovanje je potekalo v redu, brez posebnih težav. Kegljšče pa je zabeležilo prav lep dohodek.

Leto 1969 - 1970. Predsednik je Eddy Skufca, član Domovega direktorija zad 20 let -- jako aktiven ves čas v raznih Domovih oddekih. Točasno je jako zaposlen z vsestransko opešavo Doma v pripravah za veliko slavje zlatega jubileja, ki bo v nedeljo 5. aprila 1970.

Naš Dom je tudi včlanjen v "Federaciji slovenskih narodnih domov", pod čije okrilje se letno priredi banket in da priznanje poameznim odkovancem, ki jih okrožni Domovi izberejo na podlagi njihovih zaslug — zamoža ali ženo leta!

Te časti so bili od strani našega Domadosedaj deležni:

v letu 1964 Florian Cesar
v letu 1965 Louis Zupan
v letu 1966 Agnes Zagar
v letu 1967 Jacob Resnik
v letu 1968 Alice Arko
v letu 1969 Frank Strazar
v letu 1970 William Zagar.

Odbornik in direktorji za leto 1970 so
Predsednik Eddy Skufca
podpredsednik John Rutar
tajnik Joseph Fortuna
blagajničarka Anna M. Mannion
zapisničarica Agnes Zagar.
Nadzornik:
preds. Wjiam Zagar
Evelyn Debelak
Louis Iussig
Namestnik Frank Mahnic.
Zaupniki: Frank Debelak, Victoria Hocevar, William Mannion, Louis Sever, Frank Mahnic.

Ob tem, z nas nadvse svečanem momentu, ko se pripravljamo na prazk zlatega jubileja, se z vso bležnostjo v srcih, spominjamo nešteti dolgotrajnih delovalci za stoletje S.N.D. v Newburgu — in nam ga s svojo požrtvovaltjo tudi oranili! Poimenskaj mi bo dovoljeno na tem mestu imenovati le nekatere spine in prvake. Vse priznanje in naš poklon gre v prvi vrsti Ustanoviteljem in prvemu direktoriju Društvom, ki so tako radodno kupovala del-

nice. Pok. Rt. Rev. John J. Omanu za njegove dobre in koristne nasvete, ki nam jih je dajal v živi in pisani besedi; za službovanje v direktoriju nad 30 let in kot častni direktor — do smrti.

Pok. Josephu Lekanu za vzorno in zvesto vodstvo Doma nad 25 let. Pok. Jacobu Resniku, za njegov doprinos, zlasti v pogledu dopisovanja. Vsem prejšnjim in sedanjim direktorjem za vzorno sodelovanje. Vsem tistim, ki radi zahajajo v naš Slovenski narodni dom in ga gmotno in moralno podpirajo! Uverjena sem, da bo z vašo nadaljno kooperacijo NAŠ DOM obhajal tudi diamantno obletnico!

S tem končujem opis poglavitnih dejavnosti, ki tvorijo polstoletno obdobje Domovega obstoja, v želji da bo ob čitanju tega marsikom osvežen spomin na lepe čase, ki smo jih preživeli pod streho tega našega narodnega hrama.

V imenu celotnega direktorija pa prijazno vabim vsa naša cenjena javnost na slavnostni banket v nedeljo, 5. aprila, k proslavi — ZLATEGA JUBILEJA SLOVENSKEGA NARODNEGA DOMA št. 2, na 3565 E 80 St.

Na veselo svidenje vam kliče Agnes Zagar zapisničarica SND.

IZ NAŠIH VRST

So. Chicago, Ill. — Spoštovano uredništvo! Prejel sem Vaše ljubezljivo obvestilo, da bo moja naročnina potekla.

Dokler bom živ, ne bi rad zamudil niti ene izdaje Ameriške Domovine, tako zelo se mi je ta priljubila v dolgih letih mojega naročništva. Ameriška Domovina je za nas Slovence nujno potreben list. Koliko lepega napisal slovenska roka za ta naš časopis, koliko idej, misli, predlogov, poročil. Vse rad čitam, dopise in poročila starih, pa tudi mladih. Bog daj, da bi se mladi rod oklenil Ameriške Domovine in jo smatral za svojo.

Vsi tisti, ki Ameriško Domovino čitamo, moramo biti zelo hvaležni vsem, ki se trudijo z njenim izdajanjem, vsem, ki v njo dopisujejo in poročajo slovenske novice iz drugih krajev in vsem, ki list kakorkoli podpirajo. Bog naj jo živi še mnogo let!

Obenem želim vsem slovenskim družinam in posameznikom prav lepo in veselo praznovanje Velike noči, tega lepega praznika Gospodovega vstajenja. Zelo rad se še spominjam, kako radostno smo praznovali ta veliki praznik v rodni domovini. Tudi tu smo obdržali naše lepe verske in narodne običaje, ki so nam v veselje in ponos. Barvali bomo pirhe, potic in šunke tudi ne bo manjkalo, vsak po svoji želji.

Vsem naročnikom in čitateljem Ameriške Domovine pošiljam prav lepe pozdrave!

Martin Shifrer

Chicago, Ill. — Cenjeno uredništvo! Priloženo Vam pošiljam naročnino za celo leto, kar je več, naj pa bo v podporo listu. Z njim sem zadovoljen in ga priporočam vsaki slovenski družini.

Vsem najlepše pozdrave!

John Buh

Chisholm, Minn. — Cenjeno uredništvo! Podpisani naročnik iz Chisholma, Minn., Vam pošiljam mojo letošnjo naročnino za list Ameriško Domovino. Z listom sem zelo zadovoljen. Z najlepšimi pozdravi!

Frank Benchina

Vsako leto za 1.5%

NEW YORK, N.Y. — Po podatkih Združenih narodov se pomnoži prebivalstvo sveta letno za 1.5 odstotka.

VESTI

IZ SLOVENIJE

Koristen dosežek ali škoda?

Ceprav nas je Slovencev obojuno malo, če se primerjamo z nekaterimi drugimi narodi, vendar v marsičem, tako skupno kot posamezno, mnogookrat zavzemamo prva mesta na svetovnem prizorišču. Če je to v športnem udeleževanju, o se bomo uveljavljali, ali raznih drugih dosežkih, je to razveseljivo dejstvo. Spremeni se pa lice, kadar zavzemamo vodilna mesta tudi v stvareh, ki so le žalostna dejstva in narodu v škodo, kot npr. v odstotku mladostnih samomorov.

Ob tem se nam je pred kratkim predstavilo novo torišče, kjer smo Slovenci med prvimi. V št. 10 leta 1969 revije "Teorija in Praksa", ki jo izdaja Visoka šola za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani, smo zasledili v članku Ermina Kržičnika "Poskusi projekcije dolgoročnega razvoja SRS" sledeč zanimiv podatek: Delež žensk pri zaposlitvi, ki je v Sloveniji leta 1968 znašal 40.3%, je med najvišjimi na svetu; pred Slovenijo je le še Japonska z 44%. Če pogledamo v statističnih razvoj tekom let, vidimo, da je leta 1938 procent znašal 30.6%. Ze deset let kasneje (1948) je bilo zaposlenih 34% žensk; leta 1958 se je ta zvišal na 34.8% ter dosegel višek lanske leto z že omejenim 40.3%.

Ob tem, kar Ermin Kržičnik nakazuje kot pozitiven pojav, se nam vsiljuje misel, da je nova klonitev zdravega duha pod pritiskom materializma. Višanje odstotkov ženske zaposlenosti, predstavlja res višanje dohodkov in produktivnosti, je pa tudi znak razbitega družinskega življenja, kjer so maloštevilni otroci (koliko je že v Sloveniji zakonov brez otrok!) prepuščeni preveč samim sebi, in je njihova vzgoja v rokah sorodnikov, ali javnih ustanov.

Kakšna bo duhovna posledica tega, si je lahko predstavljati. Morda ni tako brezsmiselna primerjava, da je rast ženske zaposlitve tudi eden vzrokov mladinske kriminalnosti, pa tudi mladostnih samomorov. A tega dialektični materializem kognitivističnih oblastnikov, ki že četrto stoletje ugonablja naš narod, ne upošteva. Otipljivi dosežki so mu prvo in zanje žrtvuje vse, tudi narodovo bodočnost.

Novi član Slov. akademije

Na skupščini Slovenske Akademije znanosti in umetnosti so bili izvoljeni za redne člane dosedanji dopisni člani dr. Dragotin Cvetko, Lojze Dolinar, dr. Svetozar Hrašič, dr. Janez Milčinski, dr. France Novak in dr. Andrej Zupancič. Za dopisne člane pa so bili imenovani: dr. ing. Davorin Dolar, dr. Josef Kratochvil, ing. arh. Marjan Mušič, dr. ing. Janez Peklenik in dr. ing. Miha Tišler.

Zasebni muzej

V Slovenski vasi pri Sentpetru živi 65-letni kmet Leopold Kozlevčar, ki ima visokošolsko izobrazbo in je razen tega lastnik enega redkih zasebnih muzejev. V svoji hiši ima nad 1000 večjih starin, okoli 200 pečatov nekdanjih slovenskih imenitnikov, slike Groharja, Gasparija, Berganta in Sedeja ter porcelanast ciborij, ki ga je uporabljal Primož Trubar. Na vprašanje, ali kaj proda, je Kozlevčar odgovoril, da jabolka. Krompir in seno prav rad, od zbirke pa ničesar. Zbirko rad vsakomur pokaže in kot nekdanji konservator jo tudi vzdržuje, ni se pa še odločil, komu jo bo zapustil.

Razstava knjižnice

V razstavnih dvorani Univerzitetne knjižnice je bila do 26. februarja razstava rokopisov in številnih osebnih dokumentov predstavnikov slovenske moderne, pesnikov Ketteja in Murna. Razstavo je pripravil rokopisni oddelek univerzitetne knjižnice s sodelovanjem novomeške Studijske knjižnice.

Otok blejski obnavljajo

Dela za obnovo in ureditev Otoka, ki so se začela poleti 1969, bodo končana do leta 1971; vendar bodo turisti mogli na Otok že to poletje. Po novem bo otok razdeljen v kulturnozgodovinski in gostinski del. Prvi bo obsegal cerkev, zvonik, hišo poleg cerkve ter cerkveno dvorišče, gostinski del pa staro gostilno, bivšo proštno in nov gostinski objekt, ki bo zgrajen med obema starima.

Koksa ni bilo

V jeseniški železarni so zaradi pomanjkanja koksa morali ustaviti 7. februarja proizvodnjo surovega železa v eni izmed dveh visokih peči. Ustaviti so morali delo zaradi neradne dobave koksa iz koksarne Lukavac. Jeseniška železarna je stalen odjemalec te tovarne, ki pa je že lani neradno dobavljala potrebni material.

Koksarna je pripravljena še naprej dobavljati koks, toda zahteva zvišanje cen za 17 odstotkov, sklenitev pogodbe za 15 let in še sofinanciranje železarnarstva za graditev novih peči za koksanje. Delavski svet železarnarstva je zahteval od zveznih organov odobritev uvoza starega železa in koksa, da bi premostili težave.

Mleko v kartonih

Ljubljanske mlekarne bodo polagoma opustile prodajo mleka v steklenicah. Ceprav je popirnata embalaža za mleko dvakrat dražja kot obrabnina za steklenico, se privarčuje razliko pri prevozu in pranju steklenic.

Vedno manj kmetov

Po podatkih statističnega letopisa je bilo leta 1959 od 1,710,618 prebivalcev Slovenije še 412,562 kmetov. Število kmečkega prebivalstva v Sloveniji upada leto za leto. Tako je bilo l. 1964 še 26.1% kmečkega prebivalstva, lani pa le še 24.2%. Nad 50% kmečkega prebivalstva ima samo še sedem občin v severovzhodni Sloveniji: Murska Sobota 66%, Sv. Lenart 65.3%, Ljutomer 64.1%, Lendava 61.4%, Ljuboterm 54.6%, Smarje pri Jelšah 54.6% in Sentjur pri Celju 50.3%.

Uspeh "Beltinke"

Tovarna pletenin "Beltinka" v Beltincih ima zaposlenih 200 delavk. V zadnjem času se je posvetila izključno izdelovanju otroške trikotaje in si s tem utrla mesto na zahodnem trgu v Franciji, Avstriji in Belgiji. Na sejmu Moda 1970 v Ljubljani je dobila letos dve srebrni lani za zlato medaljo.

Tekstilna industrija v Kranju v težavah

Kranj je še izpred vojnih let eno glavnih središč tekstilne industrije, saj je bila tam že pred drugo svetovno vojno srednje tekstilna šola. Tekstilna industrija je kljub vsemu zašla v težave in to prav največ zaradi pomanjkanja izobrazbe delavcev. Tovarna Tekstilindus zaposluje na primer 3200 delavnic, od teh pa ima višjo ali visoko izobrazbo le 27. Tako pride na enega z višjo izobrazbo več kot 120 delavcev.

KANADSKA DOMOVINA

Iz življenja Slovencev v Novem Torontu

Na ozemlju župnije Brezmažežne odkrivamo vedno več novih slovenskih obrazov. Nekateri slovenski fantje in dekleta, pa tudi matere, so prišli pred kratkim iz Slovenije, nekateri pa iz drugih krajev Kanade, lepo številu se jih tudi vsako leto priselilo iz župnije Marije Pomagaj v Torontu. Za nove in tiste, ki se bodo izpopolnili v angleščini, imamo ob nedeljah zvečer angleški tečaj, ki ga vodi profesorica gđ. Mary Kotze. Za doraščajočo mladino je pa Katoliška ženska liga organizirala letos plesno šolo.

V tej šoli se mladeniči in mladenke ne uče samo plesati, ampak tudi olikanega vedenja v medsebojnih odnosih. Katoliška ženska liga in Zveza katoliških moških in fantov skrbita tudi za izobraževanje moških in žensk, fantov in deklet. Tako je možem in fantom predaval dr. F. Porovne o vplivu nikotina na zdravje, Peter Čekuta je pa govoril možem in fantom o znamenjih sedanjega časa in o družbenem sistemu v Severni Ameriki. Oba predavatelja sta bila zelo ugodno sprejeta in razgovori po obeh predavanjih so pokazali, da se moške in fantje za taka predavanja zanimajo. Ženam in dekletom je pa Peter Čekuta govoril o mladnem rodu in kaj naj one kot žene in matere store, da se mlad slovenski rod slovenski skupnosti ne bo oddaljil. Razgovor je pokazal, da je problem med starimi in mladimi pereč in da bo treba nanj polagati veliko važnosti.

Slovensko gledališče v Torontu je gostovalo v dvorani Brezmažežne z veseligror. Naprošeni ženin. Režiser g. Vilko Čekuta je zbral igralce iz obeh slovenskih župnij, tudi mlade in jih je kar dobro izvežbal. Dvorana je bila polna, tudi veliko mladine; smeh je ves čas spremljal igralce, kar je pričalo, da so dobro igrali. V nedeljo, 8. marca, so spet gostovali v dvorani Brezmažežne, to pot z bolj resno igro: Zgodaj dopolnjena mladost, izpod peresa g. Simčiča.

Omembe vredna je tudi pustna zabava v soboto, 7. februarja. Dvorana je bila polna kot na Silvestrovo, razpoloženje pa še bolj veselo. Nastop maškar je spravil vse v veselo razpoloženje. Naslednji dan, v nedeljo, 8. februarja, se je pa dvorana še skavtski prireditvi. Skavti in skvatski prireditvi. Skavti in skavtinje so nam pokazali v besedah in dejanjih, zlasti z razstavo, kaj znajo. Voditelji in voditeljice vseh skavtskih organizacij so dobili javno priznanje od višjega odbora skavtskih organizacij za zapadni del Toronta.

V KRSTNO KNJIGO smo zapisali sledeča imena: Virginia Sadl, hčerka Franca in Aleksandrine r. Bizjak, Andy Mauko, sinček Felixa in Antonije r. Kovačič, Edwin Lukač, sinček Viktorja in Berte r. Jakonič, Virginia Kocijančič, hčerka Antona in Annunciate r. Campbell, Jerry in Cindy Hlad, sinček in hčerka, dvojčka, Kristijana in Theodore r. Cotara, William Starešinič, sinček Vladota in Jesenke r. Hagljan.

POROČILA sta se Stanislav Movrin in Frančiška Metež. Po B. B.

Nekako polovico vseh

V cerkvah raznih krščanskih veroizpovedi v naši deželi naj bi bilo skupno vpisanih preko 100 milijonov ljudi, torej nekako polovico vsega prebivalstva.

Upravi AD vsa čast, križ je le s pošto

LETHBRIDGE, Alta. — Uprava Ameriške Domovine posluje v redu, se trudi, da bi vse zadovoljila. V tem pogledu ji vsa čast. Druga reč je pošta. Ta ubira svoja pota in je hudo muhasta. Včasih pride dosti hitro, drugič pa jo je treba čakati, da se človek pri najboljši volji naveliča. Doma smo ob takih priložnostih čakanja dejali: Tega bi bilo poslali po smrt! Na to namreč vsi radi počakamo, se nam ne mudi prehudo, da bi jo srečali.

Zato se mi zdi, da je T. Osovnik v AD 23. februarja zelo prav napisal, ko je dejal "Ne maščuj se nad nedolžnimi!" Tudi jaz sem se jezil in bil med tistimi, ki so krivili upravo AD, pa sem spoznal, da temu ni tako. Zvedel sem, da AD dobe v Hamiltonu, Ont., že drugi dan. Od tam dalje pa se ustavi. Zakaj, ne vem. Dva dni hodi cel teden. Pa ni z drugimi listi nič boljše. Tako sem dobil "Božjo Besedo" za marec, ki je bila oddana 20. februarja v Torontu, šele 3. marca. Hodila je 11 dni.

Z zanimanjem sem bral Ambrožičevo preudarjanje nošnje kratkih kril in odnos do tega med ženskim svetom. Ne verjamem, da bi bilo mogoče dobiti mlada dekleta, ki bi se organizirala in skušala uvesti svojo, dostojnejšo nošo. Ženski svet se ravna po modi, pa naj bo že kakršna koli. Ta ne velja samo v noši, velja tudi v drugih zadevah. Dekleta, ki še niso dekleta, že vneto gledajo za fanti, ki še niso fantje. Vse se začinja zelo zgodaj in matere k temu nič ne rečejo. Še dobro se jim zdi, če imajo njihove hčerke fantiči radi, jih obletavajo in hodijo za njimi.

To je moderno. Tista, ki ne hodi po teh potih, je v nevarnosti, da bo ostala sama. Tega se vse boje, nemara mamé bolj kot hčerke same. Pravijo, da se naj deklice zgodaj začno ogledovati in si naj ne ogledujejo samo enega. Morajo jih več spoznati, da bodo znale pravega izbrati. To je važno opravilo, važnejše od šole.

Svet se spreminja, duhovno izgublja svojo vrednost, ni več moderno, vse drevi za materijo. Večno Resnico z a puščajo in iščejo sami svoje cilje življenja. Boga nočejo, si rajše ustvarjajo svoje bogove, na katere pa se v stiski opreli ne morejo, ker so njihova stvaritev in ne njihov Stvarnik.

Kje pa naše srenje stoji? — Članek, ki ga je napisal v našo Ameriško Domovino Tone Osovnik, bi morali vsi prebrati, prebrati ponovno in temeljito. Kdor hoče razumeti, lahko razume, komur ni do stvari, temu pa tudi ni nobene pomoči.

Vsem prijateljem in znancom želim veselo Veliko noč, prav posebno tudi vsem pri Ameriški Domovini.

Jože Dimnik St.

L. Ambrožič st.: OBLJUBA DELA DOLG

Vse tako izgleda, da se danes ljudje zelo zanimajo za razne zdravniške nasvete. Ko sem jaz zapisal v AD, da mi je dr. Puc svetoval piti vsako jutro na tešče po tri čaše kolikor mogoče vroče vode, me jih je že več vprašalo, kakšen učinek je to imelo? Naj vsem, ki se za to zanimajo, kar na tem mestu povem tole:

Odkar sem nekako pred sedmimi leti prišel iz bolnice od zadnje operacije, ki sem jo prejel na prsni — vsled infekcije, ki je nastala nekako štiri leta prej, pri operaciji srca — me je

stalno bolel želodec. Občutek sem imel, da me ne boli v želodcu, ampak ob želodcu. Dejal bi, da me je bolel obod želodca, a bolj na zunanji kot na notranji strani. Nek zdravnik mi je dejal, da se je nabrž ob operaciji nekaj narobe zarastlo na želodec in to sedaj boli. Tega sedaj ne verjamem. Ta bolečina je po nekaj tednih vroče vode na tešče preminula. Drugo, kar pripisujem pitju te vode, je pa to, da ne čutim več toliko tistega napenjanja, ki se je prej tako rado pojavljalo ob vremenskih spremembah — zlasti, ko je prihajalo južno vreme — in tudi ob drugačnih spremembah. (Vsled teh sprememb v dobro, sem sklenil to pitje vode-kropa na tešče še kar naprej obdržati. Niti ob tistem telegramu: Nehaj s kropom — začni z vinom, nisem presedlal na vino, pač pa ostal še naprej pri kropu, kar še danes držim. Ne ravno vsako jutro tri čaše. Vsaj podrugno pa gotovo. Ker sem ob tistem telegramu imel že dobro skušnjo s "kropom", zato z vinom nisem hotel delati poskušnje. Bi se najbrž slabše obneslo kot vroča voda.

Naj tu pripomnim, da sem dr. Puc delal krivico, ker sem ga osumil, da me je hotel spraviti ponoči iz gorke postelje. Kakor sem pozneje zvedel, je bil tisti telegram že v soboto ob treh popoldan na naši pošti. Ker pa v Kanadi ob sobotah ne raznašajo pošte — lanko leto so si to priborili — zato se je ta reč tako zapoznala. To v toliko povem, da popravim krivico, ki sem jo napravil — in prosim oprostjenja.

Pitje vroče vode na tešče pa pripravam vsakemu, ki ima kakke težave z želodcem ali črevesju. To za lažje slučaje seveda. Za težje ima večje uspehe — nož.

HEMEROIDI IN KRČNE ŽILE

Ljudje imajo sedaj precej težav s hemeroidi — krčnimi žilami itd. Mislim, da sem enkrat zapisal v AD, da sem bil trikrat operiran na hemeroidih. To je bral v Belgiji g. Franc Kokel, ki je pred vojno župnikoval na Dobravi pri Bledu. Med okupacijo so ga Nemci pregnali, pa je potem prišel na Dobrovo od nekod iz Srbije.

Župnik Klopčič ga je sprejel — in še nekatere druge pregnane gospode, — ki so jih kmalu pognali Lahi iz župnišča, pa so si morali potem iskati privatna stanovanja po hišah v vasi G. Kokel je dobil stanovanje pri dr. Pucovih. Tam je njemu in še nekaterim potem večkrat postregla ljubezniva gospa Pucova, ki je splošno znana po svoji dobroti, s kakimi dobrotami in jih ohranjela pri moči. Ti gospodje so bili izgnani brez vsega in prepuščeni sami sebi — brez denarja, obleke, perila itd. Tam sva se midva z gospodom Kokelom spoznala. Iz Koroške je potem on odšel v Belgijo v dušno pastirstvo med Slovenci. Zdej mi od tam piše in pravi, da je bral o mojih operacijah. Zato mi je poslal v izvlečkih iz knjige "Saceharidose", ki sta jo pred nekaj meseci spisala dva angleška zdravnika — T. L. Cleave in G. D. Canpbell, predstavljeno v slovenščino. Takole piše: "Krčne žile in hemeroidi: Nova pota, da se obvarujemo teh bolezni in pri vseh civiliziranih boleznih, je bistveni korak — en in isti: Rafinirane ogljikove hidrate je treba nadomestiti z naravnimi, neokrnjenimi živili. To se pravi: Načelno moram opustiti uživanje industrijskega sladkorja in vseh jedi in pijač, ki so sladkane s sladkorjem. Tudi piva se moramo izogibati, ker vsebuje slad. Namesto tega naj uživamo sve-

KDO JE KRIV KRISTUSOVE SMRTI

Krščansko izročilo daje na to vprašanje dva nasprotujoča si odgovora.

V apostolski veroizpovedi pada ta sramota na Poncija Pilata, kjer je v zvezi z Jezusovim trpljenjem on edini imenovan. "Trpel pod Poncijem Pilatom," je rečeno.

Prav isto trdijo poganski zgodovinarji prvega in drugega stoletja po Kristusu. Najslavnejši izmed njih Tacitus (55—120 po Kr. r.) piše: "Za vladanja cesarja Tiberija je upravitelj Poncij Pilat Kristusa s smrtjo kaznoval" (Tacit, Letopisi 15, 38, 44). Če to pravno presojava, nosi dejansko odgovornost za ta umor takratni rimski upravitelj Judeje, Poncij Pilat. Ta bi Jezusa lahko oprostil, ker je videl, da je nedolžen. Toda on ni tega storil iz strahu pred Judi.

ODGOVORNOST

Toda čeprav Pilata bojazljivost in neznačajnost nikakor ne opravičujeta, vendar pada še večja moralna odgovornost na tiste, ki so Pilatovo človeško slabost izrabili, da so dosegli sramotni namen. Judje so bili tisti, ki so venomer kričali: "Križaj ga!" (Jan 19, 6). V svojem govoru je sv. Peter na binokstni praznik Judom takole očital: "Izraelci, Jezusa Nazarečana, izdanega po določenem sklepu in previdnosti božji, ste po rokah krivičnikov na križ pribili in umorili" (Apd 2, 22).

ALI VSE LJUDSTVO?

Se jasneje nam je to, ko sv. Pavel, ki je bil sam Jud in učenec izraelskih rabinov, piše o tem kot o stvari sami po sebi umevni: "Judje so Gospoda Jezusa in preroke umorili" (Tes 2, 15). Zdi se, kakor da ti sv. pismo vse judovsko ljudstvo skupaj delalo odgovorno za to.

Toda pomislimo tole: "Ali je vse judovsko ljudstvo, ki je tedaj živelo v Palestini — da ne govorim o Judih, ki so bili razkropljeni po vsej rimski državi — poznalo Jezusa? Ta domneva je zelo dvomljiva. Saj je od piclega milijona prebivalcev, ki jih je takrat sveta dežela imela, v najboljšem primeru komaj 50.000 ljudi vedelo, kdo je Jezus Nazareški.

Toda ali zaradi tega sledi, da Judje za to nimajo velike odgovornosti? Nikakor ne. Kdo izmed tedanjih Judov je pa dal pobudo, da je prišlo do tega groznega pravnega postopka proti Jezusu? V resnici so zadevo vodili veliki duhovniki ter voditelji strank Saducejev in Farizejev in zategadelj dejansko ti nosijo krivdo za prelito Kri.

V kolikšni meri pa more biti ljudstvo v celoti odgovorno za zločine, ki jih je storil samo en del od njih, naj so bili tudi na vladi?

ALI LJUDSTVO NI KRIVO

Strašna poslednost zgodovine nas uči, da zaradi napak vladarjev trpijo narodi in eden najbolj zanesljivih naukov zgodovine je tudi ta, da se narodi čutijo kot eden s tistimi možmi, ki pomenijo njih veličino in njih slavo, naj si bodo to slavni vojskovodje ali usvarjalni geniji. Je torej kolektivna, skupna odgovornost, kakor je tudi kolektivna slava in slupni ponos.

In vendar se v nas tu nekaj

upira in protestira.

Mar se vsi Francozi skupaj čutijo odgovorne za smrt device Orleanske ali za usmrtnitev Ludvika XVI.?

Ali se vsi Angleži čutijo skupaj odgovorne za vse svoje obglavljene kralje in kraljice?

Ali vsi Nemci odgovarjajo za koncentracijska taborišča in plinske celice pod Hitlerjem?

Spričo zločinov, ki jih napravi ena skupina, en razred ali en vladar, spontano odgovarja vest posameznika: "Nisem kriv!"

Zakaj ne bi pustili, da s prav istim odgovorja mali izraelski narod? Tudi 2. vatikanski koncil odklanja kolektivno odgovornost in krivdo judovskega naroda za Jezusovo smrt, ko pravi: "Če tudi so judovske oblasti s svojimi pristaši zahtevale Kristusovo smrt, so vendar to, kar se je zgodilo v njegovem trpljenju, ne more pripisati vsem Judom brez razlike, niti tistim, ki so takrat živeli, niti sedanjim" (Prim. 2 Vat. ...). Toda vprašanje glede odgovornosti za Jezusovo smrt ne spada samo v območje pravoznanstva in zgodovine, ker ta smrt ni samo zgodovinski dogodek in samo posledica človeške razsodbe. Popoln odgovor na ta vprašanja spada v območje nadnaravnega. Po načrtu odrešenja je bila Jezusova smrt nujno potrebna kot dovršitev njegovega učlovečenja. Če hočemo to strašno uganiko pravično presoditi, si skušajmo predstaviti, kakšno stališče bi vsak izmed nas zavzel, če bi živeli ob Jezusovem času, med njegovim narodom, pod vplivom farizejev in rabinov. Koliko današnjih kristjanov bi bilo pač na strani Kristusovi, ki bi živeli v Jeruzalemu l. 30, koliko bi jih bilo pa v taboru njegovih krivnikov?

Zadnji in najboljši odgovor o tem razpravljaju je dal francoski pesnik Peguy: "Jezusa niso križali Judje, ampak naši grehi."

Skrivnost Izraelcev, božjega ljudstva je v tem, da so obenem priča in žrtev odgovornosti za Jezusovo smrt.

Toda ali zaradi tega sledi, da Judje za to nimajo velike odgovornosti? Nikakor ne. Kdo izmed tedanjih Judov je pa dal pobudo, da je prišlo do tega groznega pravnega postopka proti Jezusu? V resnici so zadevo vodili veliki duhovniki ter voditelji strank Saducejev in Farizejev in zategadelj dejansko ti nosijo krivdo za prelito Kri.

V kolikšni meri pa more biti ljudstvo v celoti odgovorno za zločine, ki jih je storil samo en del od njih, naj so bili tudi na vladi?

ALI LJUDSTVO NI KRIVO

Strašna poslednost zgodovine nas uči, da zaradi napak vladarjev trpijo narodi in eden najbolj zanesljivih naukov zgodovine je tudi ta, da se narodi čutijo kot eden s tistimi možmi, ki pomenijo njih veličino in njih slavo, naj si bodo to slavni vojskovodje ali usvarjalni geniji. Je torej kolektivna, skupna odgovornost, kakor je tudi kolektivna slava in slupni ponos.

In vendar se v nas tu nekaj

že ali posušeno sadje. Dalje moramo opustiti uživanje belega kruha in vsakega peciva, ki je delano iz bele moke. Mesto tega naj uživamo polnovredni kruh, ki je pečen iz skupaj mlete moke in najbolje z otrobi vred. Nadaljni ukrepi ali jedilni predpisi niso potrebni.

(Dalje sledi)

Toda žaloigra na Kalvariji, posledica strašnih spletke judovskih voditeljev in naravna posledica naše slabosti, se ne končuje v breznu teme in tuji ne z maščevanjem r z rjelega Boga.

Iz ust Jezusovih prihaja s križa beseda, ki strah spreminja v upanje: "Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!"

Kdo je pa izključen iz tega usmiljenja, ki rosi na nas obenem s krvjo Križanega? Nihče. Ne Ane, ne Kajfe, ne Pilati, ne saduceji in farizeji vseh časov in narodov. Kakor vsak drug narod, ga je deležen tudi izraelski narod, naj se tega zaveda ali ne, naj to sprejme ali ne.

Peru se boji prevrata?

LIMA, Peru. — V peruvanski republiki je l. 1968 v oktobru vojaška zrota prevzela oblast, upravo dežele je pa dobil v roke general Velasco. Ta ni ravno močna politična osebnost, zato je skušal živeti z generali v miru. Zadovoljeval je njihove želje, sam pa je usmerjal domačo politiko bolj na levo.

Pri tem ga je zaneslo na tvegana pota. Pred tremi tedni je na primer "socializiral" dva vodilna dnevnika Expreso in Extra. Upravo listov je izročil delovnemu kolektivu. Socializacija je rodila dosti kritike, kajti generalovi nasprotniki so začeli vpiti, da se je Velasco izročil komunistom. Koliko je na tem resnice, je težko reči. Res pa je, da je radi tega močno završalo med vojaškimi krogi, nakar so se začele takoj širiti govorice o pripravah na nov upor.

Na čelo prevrata naj bi stopili voditelji narodne obrambe, posebno pehote. General Velasco je govorice o komunistični smeri njegove politike odločno zanimal. Obenem je pa tudi sklical zborovanje vseh vodilnih generalov in jim razložil svojo politiko. Posebno se je dobrikal generalnemu štabu in njegovim vodnikom. Jih je menda potolažil, toda zaskrbljenost v deželi še ni ponehala.

Atentat v Kremlju iz leta 1969 sodno zaključen

MOSKVA, ZSSR. — Lani 22. januarja je pri vходу skozi Borovicka vrata v Kremlju neki atentator streljal na povorko vojaških avtomobilov, ki so vozili sovjetske komunistične voditelje in nekaj astronautov v Kremelj. Atentator je cilj na drugi avto v sprevedu, smrtno nevarno je pa zadel le soferja. Ali je bil še kdo drugi takrat ranjen, kratko poročilo ni omenjalo.

Na ta slučaj so že vsi davno pozabili. Sedaj je časopisje objavilo vest, da je bil atentator — neki Iljin — star 22 ali 23 let, rojen v Leningradu, oproščen

odgovornosti, ker je sodna preiskava ugotovila, da je zmešan. Sodišče ga je zato poslalo v neko umobolnico.

V Moskvi ugibajo, čemu je režim sploh objavil sedanjo sodbo. Res je nenavadna, pa vendar ne tako pomembna, da bi jo bilo treba sedaj objaviti. Poročilo o sodbi je kratko, morda bodo razmere dale povod, da bo Moskva o tem procesu še kaj povedala.

Sorazmerno malo

V tiskarskem in knjižnem delu je v ZDA zaposlen povprečno le eden od 259 delavcev. Čeprav ne zaposluje preveliko število ljudi, je vendar ta gospodarska panoga izredno važna za deželo, manj seveda za gospodarstvo, kot za ustvarjanje javnega mnenja.

KUPUJTE VELIKONOCNA ŽIVILA, OBLAČILA IN OBUTEV PRI NASIH SLOVENSkih TRGOVCIH.

Svoji k svojim!

Moški dobijo delo

Moška dobila delo Slovensko električno podjetje išče mladega fanta za izučitev v električni stroki in enega moškega za priprejavo in dostavo električnih motorjev. Kličite: 531-5995. (60)

Moški upokojenec

dobi delo za pospravljanje v tovarni, poln ali delni čas, nova tovarna. Kličite 361-0014 ali zglasite se osebno na 4126 St. Clair Ave. (58)

MALI OGLASI

Vdova prodaja dobro ohranjeno 4-družinsko hišo s 4 garažami in posameznimi plinskimi ogrevi, v 66 St. Kličite: 481-5212. —(16,18,20,23,24)

V najem Oddamo 4 sobe na Norwood Rd., mirnim starejšim ljudem. Kličite 361-7228. —(58)

Naprodaj Dvo-delni kavč in vivalna miza. V zelo dobrem stanju. Se selimo iz mesta. Oglasite se v petek, soboto ali ves dan v nedeljo na 18601 Locherie Avenue, Euclid, O. 44119. —(59)

Parcela naprodaj Velika, lepa parcela za ranč hišo je naprodaj v Euclidu. Samo resni kupci z gotovino kličite: 481-5702. (27, 3 apr)

Naprodaj Enodružinska hiša naprodaj, da se uredi zapuščina, v okolici E. 185 St. blizu cerkve Marije Pomočnice. Pokličite 481-2612. (x)

VESELE VELIKONOCNE PRAZNIKE
ZELITA VSEM ODJEMALCEM, PRIJATELJEM
IN ZNANCEM
FLORIAN IN MARY KONCAR — lastnika
MODEL MEAT MARKET
610 E. 200 ST.
EUCLID, OHIO 44119 — KE 1-7447

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA
1053 East 62 St. 431-2088
17010 Lake Shore Blvd. 531-6300
GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM
15301 Waterloo Road 531-1235

PUSTA ZELO ČASTE — Nekatera mesta na Bavarskem praznujejo veselo Pusta. Na sliki vidimo, kako so za praznovanje okrasili mestni stolp v starodavnem Mindelheimu.

VELIKA NOČ NEKDAJ DOMA

(Nadaljevanje)

VELIKI PETEK

Veliki petek je bil za vse verne ljudi dan največje resnosti in žalosti, ker nas je spominjal Gospodove smrti na križu. Cerkevni obredi so se začeli že ob sedmih ali vsaj osmih zjutraj. Zaradi priprav na Veliko noč in prezgodnjih ur se je obredov udeležilo le malo ljudi.

Posebno značilno za veliki petek je bilo poljubljanje križa. Za to je bil določen ves dan prav do večernih pobožnosti. Njega, ki na veliki petek ni prišel poljubit križa, so imeli za brezverca.

V zgodnjih popoldanskih urah so matere pripeljale otroke poljubit križ. Skoraj vsi otroci so imeli nove obleke. Pri poljubljanju križa so se odigravali večkrat zanimivi in ganljivi prizori. Manjši otroci so se navadno zelo bali poljubiti križ. Ne kateri ga sploh niso hoteli poljubiti. Drugi so to storili iz strahu pred kaznijo. Mnogo jih je pa to storilo tako hitro, da si komaj opazil, da so poljubili križ, potem pa se hitro skrili za mater ali druge otroke, da križa niso več videli. Bali so se Njega, ki je tudi zanje na križu umrl.

Večkrat pa so si otroci med seboj dajali poguma za poljub križa. Starejši bratec, ki je že poljubil križ, je nagovarjal mlajšega brata ali sestrico: "Le kar poljubi Bogca! Veš, ni nič hud. Ti ne bo nič naredil." Ti prizori, ko so otroci poljubljali križ, so bili tako zanimivi in prisrčni, da jih ne bo nikoli pozabil tisti, ki jih je kdaj sam videl.

Zvečer, ko se je zračilo, je bila pobožnost pri božjem grobu. Duhovnik je izpostavil Najsvetejše v monštranci, zagrneni s tancico. Govoril je o Jezusovi smrti ali o Žalostni Materi božji, potem pa molil sveti križev pot in litanije presvetega Sreca Jezusovega. Ljudje so se te pobožnosti udeleževali v velikem številu in tako pobožno, da so jekali, ko so premišljevali Jezusovo smrt na križu in bolečine Žalostne Matere božje pod križem. Ker na veliki petek nekdanj ni bilo ne prave maše ne obhajila, je to na verne ljudi zelo vplivalo in njihovo žalovanje po Jezusu, ki je na križu umrl, še bolj poglobilo.

VELIKA SOBOTA

Velika sobota nas je nekdanj samo do obredov spominjala Jezusa, počivajočega v grobu. Blagoslov ognja, velikonočne sveče in krstne vode pa nas je že opozarjal na največjo skrivnost cerkvenega leta, na Kristusovo vstajenje. Zato smo vsake leto težko pričakovali velike sobote.

Blagoslov ognja se je navadno začel že ob šestih zjutraj. Ogenj je pripravil cerkvenik s pomočjo ministrantov tako, da ga je zanetil z iskrami kresilnega kamna. Ko je prišel duhovnik ogenj blagoslovil, ga je čakalo že vse polno večinoma m'adih ljudi z drevesnimi gobami, s katerimi bodo nesli blagoslovljen ogenj v vse domove v župniji. Med njimi je bil tudi kak starejši mož, cerkvenik oddaljene podružnice, ki so ga prosili, da jim prinese blagoslovljen ogenj. Navadno so mu za to dali jajc in klobas kot priboljšek za Veliko noč.

Jasno je, da med blagoslovom ognja ni manjkalo prerivanja, včasih tudi prepira. Vsak je hotel imeti prvi blagoslovljen ogenj, da ga bo čim prej prinesel domov. Na veliko soboto je bila navada, da po domovih niso prej zakurili, dokler ni bilo blagoslovljenega ognja. Šele, ko so ta ogenj imeli, so začeli kuhati in si pripravljati jedi.

Po blagoslovu ognja, velikonočne sveče in krstne vode je bila sveta maša. Nestrpno smo pričakovali, da je duhovnik slovesno zapel: "Slava Bogu na višavah." Tedaj so se spet ogla-

sili zvonovi, ki so jih odvezali, oziroma so se vrnili iz Rima, zapele so spet orgle v cerkvi in naš pripravljale na velikonočno skrivnost Gospodovega vstajenja. Naše veselje se je še povečalo, ko je duhovnik po berilu trikrat zapel in to vselej z višjim glasom: Aleluja, kar pomeni: hvalite Gospoda. Pevci so mu ob spremljavi orgel trikrat — vselej z višjim glasom — odgovorili: Aleluja. Petje aleluje je že napolnilo naše duše s pravim velikonočnim veseljem. To velikonočno veselje je še povečalo evangelijsko poročilo, da je Kristus vstal. Ko ga je duhovnik pri spremljanju poklical na oltar in smo ga po duhovnikovem obhajilu prejeli tudi mi, je bilo naše velikonočno veselje popolno.

BLAGOSLOV VELIKONOČNIH JEDI

Matere in starejše hčere so imele na veliko soboto zjutraj vse polno dela s pripravo na blagoslov velikonočnih jedi. Zato k obredom velike sobote navadno niso mogle priti. Blagoslov se je namreč začel že dopoldne tako po končanem cerkvenih obredih.

V lepo pletene jerbese ali kosare so dale najprej različno meso, ki je spominjalo na Jezusa, božje Jagnje, ki se je darovalo za nas; položile pirhe, z rdečo, modro in zeleno barvo pobarvana jajca, nekaj pomaranč in jabolk. Rdeča barva je pomenila Kristusovo ljubezen in kri, ki jo je prelil za nas. Modra barva pa je spominjala

na Kristusovo trpljenje, zelena barva pa je v nemala v naših srcih upanje v Kristusovo vstajenje in zmago. Jajčja lupina pa je pomenila grob, iz katerega je Kristus vstal. V jerbasih med velikonočnimi jedili je bilo tudi več korenin grenkega hrena, ki so spominjale na žeblje, s katerimi so Jezusa pribili na križ.

Blagoslova velikonočnih jedi so se posebno veselili otroci, ker jim je duhovnik prinesel lepe podobice. Veselila so se ga vsa, zlasti mlada dekleta. Lepo, praznično so se oblekla, potem pa med seboj tekmovala, katera bo prva na kraju, v hiši, kapli ali cerkvi, kjer je bil blagoslov. Jerbese so imele pogrnjene s tako lepimi prtovi, da so bili vredni občudovanja. K tekmovanju jih je spodbujala starodavna napoved, ki se je širila od rodu do rodu, da se bo tisto deklet, ki bo prvo prineslo jerbese k blagoslovu ali po njem domov, najprej poročilo. Mudilo pa se jim je po blagoslovu domov tudi zato, ker je bila v večjih župnijah že ob štirih ali petih popoldne velikonočna procesija, ki so jo že ob treh popoldne naznanjali zvonovi. Tudi nanjo so se morale žene in dekleta lepo pripraviti.

VELIKONOČNA PROCESIJA

Zvonovi vseh cerkva so na veliko soboto popoldne čudovito lepo pritrkavali. Naznanjali so Veliko noč, največji praznik cerkvenega leta. Zlivali so se v eno samo veličastno pesem, s katero so povelečevali največjo skrivnost cerkvenega bogoslužja: Kristusovo vstajenje. Vsaka verna družina je tedaj poslala eno-

(Dalje na 5. strani)

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
ZELI VSEM ODJEMALCEM, PRIJATELJEM IN ROJAKOM
SLOVENSKA GROCERIJSKA TRGOVINA IN MESNICA

LOUIS CIMPERMAN

1115 Norwood Rd. ENdicott 1-0566

Za praznike imamo v zalogi najboljše domače šunke, želodce, klobase in plečeta, vse vrste prekajenega mesa. Vse jestvine, sadje in zelenjavo dobite pri nas zanesljivo sveže in dobre za zmerne cene.

V zalogi imamo najboljše domače, slovenske posebnosti:
KISLO REPO, KISLO ZELJE, KISANE ZELJNATE
GLAVE ZA SARMO, IZVRSTNO DOMACO KASO,
AJDOVO-MOKO, KORUZNO MOKO, KORUZNI
ZDROB ZA ZGANCE IN POLENTO

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ZELI VSEM
POSETILCEM, PRIJATELJEM IN ZNANCEM

JOHN PETRIČ

Lastnik

SLOVENSKE BRIVNICE

783 East 185. Street IV 1-3465

ZAHVALJUJE SE ZA DOSEDANJO NAKLONJENOST
IN SE PRIPOROČA ZA BODOČE!

- V sredo odprto ves dan.
- Na veliki petek ves dan zaprto.

VSEM DRAGIM ROJAKOM, POSEBNO NAŠIM
ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM ZELIMO
KAR NAJBOLJ VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

NAROČITE CVETJE SEDAJ —
DA BO DOVOLJ ZGODAJ
ZA PRAZNIKE

STARC FLORAL, INC.

6131 St. Clair Avenue
Cleveland, O. 44103; Tel.: podnevi 431-6474, ponoči EX 1-5078

Smo tudi zastopniki čokolade FLORA MIR
ki "je sladko darilo za pirhe"

FLOWERS SENT WORLDWIDE!

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE VSEM
ODJEMALCEM, PRIJATELJEM IN ZNANCEM

želi

JULIA MAROLT

LASTNICA
GOSTILNE

1128 E. 71st St.

in

1129 E. 68th St.

Pristni legalni likerji

dobra vina, pivo in

prigrizek.

Se toplo priporočamo

VESELE
VELIKONOČNE
PRAZNIKE
ZELI VSEM
PRIJATELJEM IN
ZNANCEM

STANLEY R. ZAGORC

COUNCILMAN

3. VARDE

v Euclidu

Hvala volivcem in vsena, ki

so kaj pripomogli, da sem

bil izvoljen.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ZELI VSEM
PRIJATELJEM IN ODJEMALCEM

OBLAKOVA TRGOVINA

S POHIŠTVOM

OBLAK FURNITURE CO.

6612 St. Clair Ave.

Tel.: 431-2288

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
ZELI VSEM DRAGIM ROJAKOM

RUDY KRISTAVNIK COMPANY

GRADBENA DELA — MIZARSTVO

5908 BONNA AVENUE

Telefon 431-1108

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
ZELIMO
VSEM PRIJATELJEM IN ZNANCEM

EDWARD J. KOVACIC INSURANCE AGENCY

VSAKOVRSNA ZAVAROVALNINA

7308 Hecker Avenue

431-3011

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ZELIMO
VSEM SLOVENCEM IN HRVATOM

Zahvaljujemo se vsem za naklonjenost v preteklosti
in se priporočamo tudi za bodoče

EUCLID POULTRY

MR. IN MRS. HOWARD BAKER

549 East 185th Street

KE 1-8187

ALLELUIA! THE LORD IS RISEN!
ALLELUIA!

Svima od sreca: SRETAN USKRS!

To all friends:
Our most sincere wishes for a joyous Easter Holiday!

Vsem prijateljem in znancem želimo pravi
srečne in vesele velikonočne praznike!

GOLUB FUNERAL HOME

4703 Superior Ave.

391-0357

Service to Render Most Perfect Tribute

U našoj pogrebnoj službi želimo učiniti sve za
najlepšu počast umrlima i u najbolju utjehu živih:
gdje vlada mrak, da sijemo svijetlo,
gdje vlada žalost, da sijemo veselje,
jer umirući radjamo se svi za život vječni.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
ZELIMO VSEM!

TREBEC EXCAVATING, INC.

571 East 200th St.

481-1000

Euclid 19, Ohio

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
ZELI VSEM

JOHN KNIFIC, SR.

REALTOR

Prvovrstna, zanesljiva, točna
in hitra postrežba!

820 East 185. St.

IV 1-9980

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE VSEM
ODJEMALCEM, PRIJATELJEM IN ZNANCEM
ZELI

NOSAN'S BAKERY

6413 St. Clair Ave.

431-4391

POTICE, TORTE, PISKOTE IN VSAKE VRSTE
PECIVO IN DOMACE KROFE

SMREKAR HARDWARE

6112-14 St. Clair Ave.

HE 1-5479

Vsem odjemalcem in prijateljem voščimo
vesele velikonočne praznike.

MATT'S SHOES

7008 St. Clair Ave.

EX 1-9559

Prop. MATT VERBIC

ZELI ODJEMALCEM IN VSEM DRAGIM ROJAKOM
PRAV VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE.
Best Wishes for a Joyous Easter.

JAN PLESTENJAK:

HERODEŽ

"Kje ima Neža kako oblika?" je zarohnel Gontarski. Nekam zamišljen je bil. Ni se mogel odločiti, kaj naj počne s Konškarjem. Če ga izpusti, zdvija in ga bo moral spet krotiti in, če dobi Nežo, jo prav gotovo ubije. Videl je, da ga sramota bolj tare kot pa natezanje obramnice, vedel je tudi, da bo iskal trenutka, da poravnava za to ponižanje. Zase se ni bal, bal se je za otroka in Nežo.

"Pravim ti, kje ima Neža še kako obleko?" je siknil skozi roke in vstal. Zdaj je že vrelo v njem, ko je videl, da se mu Tone posmehuje, kot bi mu hotel reči: "Če si že tak kiklar, poišči jo!" Popadel je za obramnico in z njo vred privzdignil Konškarja. Skozi stisnjene ustnice je malce zastokal. Skušal je stresti z nogo, pa ni šlo.

"Ubijalec!" je vzdrgetal njegov glas.

"Povej, kje je še kaka obleka za Nežo, ti pravim, če ne..." in spet je privzdignil.

"Če je pa ni! To je bilo vse! Kravi sem nastlal, milošćini!" se je vdal, toda besede so bile kot strup, kot sršenovo čelo, ki piči za devet osa.

"Tudi prav! Tone, saj si bil vojak. Če te tam niso nikoli privezati, te bom pa jaz. Prav po predpisih! Saj veš, kakšni so predpisi pri privezanju. Dve uri!" Gontarskemu so se oči kar svetile in zdaj pa zdaj jih je povetil. Za trenutek se mu je zasmilil in vest mu je rekla, da ne dela prav. "Za razbiti voz in za trpljenje Neže je to prebito malo in milo!" si je dopovedoval in ga res privezal na drog pod stropom. Stati je mogel na prstih in, če ni sam natezaval obramnice, ga ni bolelo. Pri miru je moral biti, kot sveti Janez na Hudičevi brvi in tudi molčati je moral kot on, le da si je sv. Janez prostovoljno naložil to breme.

"V dveh urah si boš že ohladil glavo in ti ne bo več prišlo na misel, da bi vozove pehal v grapo. Kadar boš svoje šmel, takrat pa le, nihče ti ne bo branil. Se vstopnino bi ti plačali, da bi smeli gledati zabavno 'gro. Takih še v loškem društvu ni, pa če bi trideset Feškovcev igralo!"

Konškarju se je temnilo pred očmi. Enkrat samkrat je visel pri vojakih, pa si ni želel nikoli več, zdaj mu pa Gontarski naloži tako kazen, njemu, Konškarjevemu Tonetu. Ni pa upal črhnuti besede, ker se je bal, da bi ga Gontarski privzdignil in bolečine bi se postoterile.

Gontarski ga je pustil samega, zaklenil duri in šel. Sam, sam je visel na drogu, prsti na nogah so se mu krčevito opirali v tla, da roke niso nosile vse teže telesa. Zamežal je, pa mu je bilo še težje. Za polovico več je videl in še vase je gledal. Za trenutek mu je bilo že žal. Zdaj še med ljudi ne bo mogel, povsod se bo

CHICAGO, ILL.

FEMALE HELP

WAITRESSES WANTED

Mornings Hours — Five Or Six Days A Week.—Must have own transportation. — Apply In Person.

HOWARD JOHNSON

9333 Skokie-blvd., Skokie, Ill.
Tel: 679-9445

(59)

razvedelo, kaj se je zgodilo z njim. S prstom bodo kazali za njim in še otroci jim bodo pomagali. "Tega so pa obesili, ker je babi cunje sesekal, voznikom, ki so mu streho zastonj vozili, je pa vozove zakadil v grapo." "Neža!" je hotel krikniti in morda bi jo tisti hip za odpuščanje prosil in ji obljubil vse, kar bi zahtevala, kar bi želela, da bi ga odvezala in mu odpustila. "Nak, tega pa ne! Nikoli več milošćine!" je gotalo v njem in se je premislil in tudi Neže ni poklical. V bolečinah so se mu vrstili pred očmi spomini na prejšnjo noč: lučka, ki je počasi lezla iz hiše v hlev, lučka, ki je tavalala po Pestoti—Bog ve, katera duša se je vicala in potem...

Nenadoma se mu je pokazala podrtija in razvalina Konškarjevega grunta — ljudje hodijo mimo, lovci se ustavljajo, ki so stokrat prenočevali v tej hiši, ki je bil pravi kraljevski grunt. Do dvajset glav živine, po šest, osem prašičev, konja, po dva para volov! Zita nič koliko! Jezesta, tisti ajdovi žganci, ki jih je stara skuhal. Sin je pa vse pognal, prav vse. In zdaj je tu Konškarjeva pestota!

"Sin je vse pognal!" mu je šumelo po glavi, da je še na bolečine pozabil, vendar se mu je zdelo, da se ura nikamor ne pre-

makne. Le kam je neslo Nežo? Tončka? Taka ni mogla med ljudi. Kje po hosti se skriva. Morda je Tončka kam poslala po cunje? To bodo spet jeziki. Vsaj cunje bi ji bil pustil. Kaj ga je res obsedlo? Prekleško žganje! Mar bi ga bil voznikom iztočil! Vraga, kako to bob! Le za spoznanje se je premaknil, pa je vse zagomazelo po njem. V ramenskih sklepkih se mu je žilje kar trgalo, vsaj tako se mu je zdelo, in v zapestju so se kosti nekam zaobrile. Ni videl prstov, čutil pa je, da so debeli in višnjevi, napeti od krvi. Samo s šivanko bi dregnil v prst in kri bi brizgnila do stropa in do vrat.

Glava mu je lezla na prsi in nekam meglilo in mračilo se je po hiši, lahna dremavica ga je ščegetala po očeh, mu lezla v glavo kot trikrat kuhano žganje. Bil je pijan in zaspal bi na Konškarjevi pestoti, tu ga ne bodo bušile hribovske dekline in ne bodo se nad njim spakovali pastirji in hlapčoni: "Viš ga Herodeža, krvi se je napil, zdaj je pa obležal." Hladno mu je bilo na Konškarjevi pestoti in odpočil se bo za tri dni. Cez Tožec in Sv. Katarino ter Toško čelo jo bruhne potem v Ljubljano, tanga ne poznajo. Kar izgubil se bo med ljudmi in bo človek, re pa Herodež, ki je grunt pognal, ženo in sina.

XXV.

"Tonček!" je poklical Tone in je bil pravi kraljevski grunt. Do dvajset glav živine, po šest, osem prašičev, konja, po dva para volov! Zita nič koliko! Jezesta, tisti ajdovi žganci, ki jih je stara skuhal. Sin je pa vse pognal, prav vse. In zdaj je tu Konškarjeva pestota!

"Kaj je?" Se zmerom je bil ves iz sebe, vendar pa mu je iz oči žarelo veselje. Mama je pa le rešena, si je ponavljal v sru in to spoznanje je govorilo tudi iz oči.

"Se boš moral ostati pri mami! Poklič jo!"

"Mama, mama!" Neža je od onemoglosti, slabosti, sramu in

kesanja zadremala, skoraj zasopala.

"Ne vpij, da te ne sliši!" je zaihtela. Glas ji je bil pa ubit in popolnoma votel, kot da prihaja iz groba.

"Saj je Gontarski pri meni!" jo je pomiril sin in zdaj se je že upala premakniti v senu. Nekaj časa je šumelo, potem pa je Tone slišal skozi rezo v opazu.

"Kaj je, Tone?"

"Nič, vso obleko ti je razsekalo. Počkati boš morala, da ti jo prinesem - od doma. Zaradi Toneta bodi brez skrbi, ne bo mogel iz hiše."

"Pa ga nisi ubil?" je zastokala.

"Nak, z njim si pa ne bom rok mazal!" se je dušal.

"Kaj pa je v grapi tako grimelo?"

"Kaj, tri voze z opeko vred je

pognal v grapo, opeka je zdrobljena, vozovi so razbiti, prav za nobeno rabo več, ti pravim!"

"Moj Bog! Prav res, zdaj pa ne vem, kaj je z njim. Ti ne veš, kaj je počenjal z menoj. Hvala Bogu, da sem se ga ubranila." je ihtela Neža in mu na hitrico opisala, kako je bilo, kako ga je z burklami nagnala in kako jo je raztrgal.

"Praviš, da mi je vse obleko razsekalo! Moj Bog, moj Bog!" jo je stresalo.

"Res jih je. Pravi, da je s sekljanci nastal kravi, milošćini!" se je zasmel Gontarski.

"In zdaj mi boš ti prinesel?"

"Bom!"

"Če le moreš, hitro. Jaz se bojim..."

"Nič se ne boj, nikamor ne more, tu imam ključ!" Prvi hip ji je odleglo, pa je spet našla zanj izhod.

SLOVENSKA PISARNA

V BARAGOVEM DOMU,
6304 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103
telefon 361-9504

je odprta vsaki dan od 10. dop. do 6. zvečer.

VOŠČIMO BLAGOSLOVLJENE VELIKONOČNE
PRAZNIKE VSEM OBISKOVALCEM IN KUPOVALCEM
SLOVENSkih KNJIG IN ČASOPISOV.

V zalogi imamo še Zbornike Svobodne Slovenije za l. 1969, Družinsko Sv. pismo, Leto svetnikov in Malo Sv. pismo v platno in usnje vezano. Pričakujemo še Mohorjeve knjige za l. 1970 in Skozi luči in sence, 3. del.

Plačajte udnino za Mohorjeve za l. 1971 že sedaj, da jih boste dobili koncem novembra iz Celovca na Vaš naslov.

SLOVENSKA PISARNA

6304 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

EUCLID RACE DAIRY & ICE CREAM CO.

503 East 200th St.

Ivanhoe 1-4700

VOŠČIMO VAM

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE!

ZA LENARJENJE — Na razstavi pohištva v Londonu na Angleškem so kazali tudi takole "posteljo" za polžavanje. Jo ni treba nič dosti pripravljati in pospravljati. Je iz enega samega kosa gume in pokrita z debelim, kociastim blagom.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
VAM VSEM ŽELJO

STAN MEZIC
EDWARD KOLEGAR
AL SADAR

WATCH FOR THE NEW STAN F. MEZIC
INSURANCE OFFICE TO BE OPENED
SOON AT 22021 EUCLID AVE., EUCLID, OHIO

STAN F. MEZIC INSURANCE AGENCIJA

6629 St. Clair Ave.

EX 1-4855

GRDINA SHOPPE

TRGOVINA OPREME ZA NEVESTE

6111 ST. CLAIR AVE. PH. 431-6800

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

Our Best Wishes For A Happy Easter

PRAV SREČNO IN VESELO VELIKO NOČ

ZELI NAROČNIKOM, ODJEMALCEM

IN VSEM ROJAKOM

MIHA SRŠEN SHOE REPAIR

7208½ ST. CLAIR AVENUE

Popravljalnica čevljev

MIRKO ANTLOGA, lastnik

M. A. TRAVEL SERVICE

6516 ST. CLAIR AVE.

Cleveland, Ohio 44103 — Telefon HE 1-3500

ZELI VSEM ROJAKOM

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

THE NORWOOD MEN'S SHOP

6217 St. Clair Avenue

881-1393

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

Oglejte si našo velikonočno zalogo oblek za moške.

Najlepše darilo za moža Arrow Color Shirt.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ZELI
VSEM PRIJATELJEM IN ODJEMALCEM

COLLINWOOD DRY CLEANING

MRS. ANNA KOVACH, lastnica

Pri nas napravimo prvovrstno delo.
Pridemo iskat in pripeljemo na dom.

15210 Saranac Rd.

GL 1-4746

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ŽELIMO
VSEM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

EDDIE TURK'S SERVICE STATION

ATLANTIC GASOLINE

vogal St. Clair Ave. in 61. cesta

Vse, kar potrebuje vaš avto, dobite pri nas
Hvala za naklonjenost in se priporočamo še za naprej.